

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол № 6 від 27 грудня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Податкова політика
Викладач (-і)	Лещук Г.В., д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(067)2559984
Е-mail викладача	halyna.leshchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/c1a57ddf09aad774da14
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Завдання курсу «Податкова політика»: вивчення теоретико-організаційних основ податкової політики; ознайомлення з науковими дискусіями стосовно змісту та напрямків проведення податкової політики. Формування системи знань про процес акумулювання фінансових ресурсів держави; дослідження ефективності використання категорій податкової політики; сформувати у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу «Податкова політика»; навчитися використовувати отримані результати в практичній управлінській діяльності; глибше засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу «Податкова політика» - сприяти підготовці кваліфікованих фахівців, що володіють системою знань з теорії та практики оподаткування і податкової політики. Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами знань з теорії та практики оподаткування і реалізації податкової політики; засвоєння навиків практичної роботи у сфері оподаткування як платників податків, так і працівників органів Державної фіскальної служби України.</p> <p>Курс сформований на основі науково-обґрунтованих знань та припущень і орієнтований на сучасне економічне мислення. Отримані знання сприятимуть кращому розумінні мотивів поведінки суб'єктів держави на різних стадіях економічного розвитку, аналізу правильності прийняття рішень стосовно формування фінансових ресурсів держави.</p> <p>Курс передбачає отримання знань стосовно теорії та практики оподаткування та податкового регулювання, формування та використання доходів бюджетів, реалізації різних форм оподаткування, шляхи реформування однакової політики в Україні. Вивчення курсу «Податкова політика» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із курсів «Основи оподаткування», «Податкова система», «Фіскальне адміністрування», та цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.</p>	

Результати навчання:

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

ПР18. Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Компетентності:

ІК – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК04. Здатність працювати автономно.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
лекції	16	6
практичні	14	4
самостійна робота	60	80

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
5	071Облік і оподаткування	третій	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
<p>Тема 1. Соціально-економічний зміст податкової політики. Загальний зміст категорії «податкова політика». Відмінності «податкової політики» від інших економічних категорій. Соціально-економічний зміст податкової політики. Інструменти податкової політики. Форми податкової політики. Дискреційна податкова політики, зарубіжні та вітчизняні трактування. Види дискреційної фіскальної політики. Прагматика стимулюючої та стримувальної політик. Використання інструментів різних видів дискреційної податкової політики. Недискреційна (автоматична) політика. Вмонтовані стабілізатори, їх види. Податки у ролі вмонтованих стабілізаторів. Дієвість вмонтованих стабілізаторів на різних фазах економічних циклів. Ефективність податкової політики. Рівні ефективності. Вирішення конкретних загальнодержавних цілей у контексті фіскальної ефективності.</p>	2	2	8
<p>Тема 2. Наукова парадигма податкової політики. Наукові теорії реалізації податкової політики. Класична доктрина. Наукові погляди А.Сміта, Д.Рікардо та інших представників класицизму. Маржиналістська (неокласична) фіскальна думка. Представники маржиналізму та їх наукові узагальнення. Кейнсіанська теорія адміністрування податків. Схильність до споживання та заощаджень. Концепція ефективного попиту, та «вбудовані механізми гнучкості». Монетаристська економічна школа. Фрідман та його економічні погляди. Неоконсерватизм, його розвиток; сучасні погляди у фіскальній науці. Особливості проведення податкової політики України.</p>	2	2	8
<p>Тема 3. Інституційне забезпечення формування та реалізації податкової політики. Інституційно-правове забезпечення податкової політики. Інституційно-організаційне забезпечення процесів реалізації податкової політики. Організаційно правова структура Державної податкової служби. Функції та завдання податкової служби. Кадрова складова інституційного забезпечення реалізації податкової політики.</p>	2	2	8

<p>Тема 4. Напрямки і форми реалізації податкової політики.</p> <p>Податкове право, як основа реалізації податкової політики. Податковий менеджмент як механізм реалізації податкової політики, сутність податкового менеджменту, принципи реалізації. Податкове адміністрування, його історичний розвиток, ефективність адміністрування податків. Класифікація інструментів та загроз податкового адміністрування. Податкове планування та прогнозування. Морально-етичні засади реалізації податкової політики. Особливості інформатизації податкової політики.</p>	2	2	8
<p>Тема 5. Проблемні аспекти функціонування податкової політики.</p> <p>Політичні проблеми при проведенні податкової політики. Політичні позиції стосовно інструменту податків. Політичні тенденції у сфері формування та фінансування державних витрат. Вплив політичного фактору на різних стадіях економічного розвитку. Ефект витіснення при використанні інструментів фіскальної та податкової політики.</p>	4	2	12
<p>Тема 6. Стратегічні орієнтири податкового реформування та трансформації податкової політики в контексті глобалізаційних процесів</p> <p>Особливості реалізації податкової політики в умовах глобалізації. Міжнародна податкова конвергенція. Податкова політика за умов формування економіки сталого розвитку.</p>	4	4	16
Разом	16	14	60

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>100 бальна – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен;</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмових робіт	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна її мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Практичні заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	Максимальну оцінку 50 балів студент може отримати протягом семестру, 50 балів за залік. Мінімальним допуском до заліку є 25 балів.
Самостійна робота	Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни «Податкова політика» складає 60 годин. Студентам пропонується виконання протягом семестру завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника (https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/4408). Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.

7. Політика курсу

Письмові роботи: студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання у визначений для контролю самостійної роботи період згідно графіку навчального процесу.

Академічну заборгованість студент здає відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Вживати їжу та напої під час занять в аудиторії забороняється (крім води або за медичними показаннями).

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил.

Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а "нб" округляється.

Індивідуальні завдання виконуються відповідно до затверджених кафедрою вимогах.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 20% менше). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, довідка від лікаря з зазначенням періоду хвороби).

8. Рекомендована література

1. Адміністрування податків, зборів, платежів: навч. посіб. / [В.П. Хомутенко, І.С. Луценко, А.В. Хомутенко]; за заг. ред. В.П. Хомутенко – Одеса: «Атлант», 2015. – 314 с.
2. Буряк О. П. Податковий менеджмент : підручник / О. П. Буряк. – К. : Ліра-К, 2014. – 352 с.
3. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник / О. В. Зайцев. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. – 308 с.
4. Іванов Ю. Б. Податкова система : підручник / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, О. М. Десятнюк. – К. : Атіка, 2006. – 920 с.
5. Крисоватий А. І. Податковий менеджмент : навч. посіб.[для студ. вищ. навч. закл.] / А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма.- Тернопіль : Карт бланш, 2004.- 304 с.
6. Крисоватий А.І. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори : монографія / А.І. Крисоватий, В.А. Валігура. – Тернопіль : Підручник і посібник, 2010. – 248 с.
7. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI (редакція від 24.07.2015) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
8. Податкова політика України : навч. посіб. / П. В. Мельник, З. С. Варналій, Л. Л. Тарангул [та ін.] ; за ред. П. В. Мельника. – К. : Знання України, 2010. – 505 с.
9. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 416 с.
10. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Державну фіскальну службу України» від 21.05.2014 № 236 (редакція від 07.08.2015) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>
12. Стратегічні орієнтири формування і реалізації фіскальної політики України [Текст] : монографія / під ред. А. І. Крисоватого. – Тернопіль : Вектор, 2012. – 356 с.
13. Ткачик Ф.П. Податковий контроль у сфері виявлення ризиків з ПДВ / Ф.П. Ткачик, Х.А. Хома // Світ фінансів. – 2016. – Вип. 2. – С. 113-123.
14. Попова В. Удосконалення структурно-організаційної моделі податкової політики в умовах євроінтеграції. Економіка. Фінанси. Право. 2016. Вип. 11. С. 15–18
15. Чугунов І. Я. Непряме оподаткування в системі регулювання економіки / І. Я. Чугунов, О. М. Жукевич. – Економічний часопис-XXI. – 2014. – № 1-2 (1). – С. 61-64.
16. Німецька консультативна група Податок на прибуток підприємств чи податок на виведений капітал: аналіз та рекомендації [Електронний ресурс] / Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. URL: http://www.beratergruppe-ukraine.de/wordpress/wpcontent/uploads/2017/04/PS_01_2017_ukr.pdf.
17. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
18. Слатвінська М. О. Альтернативні системи оподаткування малого бізнесу: стан, проблеми, перспективи: Монографія / М. О. Слатвінська. - Одеса: ОНЕУ, 2012. – 252 с.
19. Податки та податкова система України: Навч. посібник. / В. М. Прусс, Н. Г. Шпак, В. М. Пітерська. - Харків: Бурун Книга, 2009. - 160 с.
20. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій: Навч. посібник / За ред. Ю. Б. Іванова, І. А. Майбурова. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2010. – 492 с.
21. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи: Монографія / П. В. Мельник, Л. Л. Тарангул, З. С. Варналій; за ред. З. С. Варналія. – К.: Знання України, 2008. – 675 с.
22. Податкова система: Навч. посібник / Лютий І. О., Демиденко Л. М., Романюк М. В. та ін.; за заг. ред. І. О. Лютого. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 456 с.
23. Податкова система: Навч. посібник // За ред. В. Г. Баранової. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.
24. Податкова система: Навч. посібник / За заг. ред. В. Л. Андрущенко. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 416 с.
25. Податкова система України / За ред. В. М. Федосова. – К.: Либідь, 2004. – 464 с.
Податкова система України: тренінг-курс: Навч. посібник / О. М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, С. М. Кокшарова та ін.; за заг. ред. О. М. Тимченко. – К.: ДННУ “Акад. фін. управління”, 2012. – 656 с.